

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Kertész-utca 35. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

REGÉNY.

(9. folytatás.)

FALUSI ÁLMOK.

Irta: RUDNYÁNSZKY GYULA.

VIII.
Aba Jolán eleinte a sötétben is ösztönszerű félelemmel zárkózott magába Irma kíváncsisága, ostromló kérdései elől.

De az asszony gyorsan megtalálta a kulcsot a leány szívének zárjához. Végre is az ő helyzete könnyű volt: tudta, hogy kivel beszél és tudta, hogy mit akar. Elmésen és tervszerűen odaterelte tehát a beszédet, hogy a bizalmas megnyilatkozás világitása mellett beláthasson ellenfele szívébe.

És itt kezdődött Garlathyné teljes veresége.

Hajnalodott már odakünn, a mikor a beszélgetéstől, az izgalamtól kimerült két nő először behunyta két szemét.

Egész éjjel beszéltek és sirtak.

Irma egypárszor felugrott ágyából, odaborult Jolán mellé és siratta, dődelgette őt. Megismerte a leány lelkét teljesen, mélysége minden rejtekében és féltékenysége, versengő vágya eloszlott vele szemben, csodálni és szeretni kezdte, míg végre egészen úgy bánt vele, mint anya a leányával.

Dr. Hugonnay Vilma grófnő, Magyarország első orvosnője.

Milyen tiszta, mily fonségesen egyszerű teremtés volt ez a szép, fiatal leány! Kincsét talált Szőreghy Zoltán, valódi drágakincsét!

És hogy szereti őt ez a tündér! Nagy költők ihletük mámorában tudnak csak álmodni ily édes, eszményi nőkről, a kik ily esodaszépek, tiszták és ily nagyon forrón és halálosan tudnak szeretni!

Amint a szenvedélyes leányszív megnyilt előtte, érezte, hogy az ő szerelme a Jolán szerelme mellett eltölpül. Nem is szerelem az övé, ha e gyermek láza, tüze, kéje, szenvedése, rajongása, önfeláldozása a valódi szerelem. Az ő langyos, időhöz és alkalmakhoz kötött, lankadni is megszűnni is képes vonzalma csak önzés, divat vagy hiu női ösztön. Elszállhat, mint a felhő. De ennek a leánynak a szenvedélye az örök nap, mely áraszt-hatja sugarait, fényét az imádott férfira, azért maga sem fogy, nem változik. Szervedések felhői el-takarhatják, de örök lángját el nem olthatják, nem kisebbithetik.

Ez a nő igazi szerelme, sőt egyáltalán ez az egyetlen valódi szerelem, a milyenre csupán a nő képes.

Jolán észre sem vette, egyszerre forró könnyet és szenvedélyes csókot érzett a kezén.

— Az istenért nagysád, mit csinál! — sikoltott föl Jolán szégyenkezve. — Nem illet ez meg engem.

— De bizony megillet, gyermekem; mert magában látom én életem eszményét, a tökéletes, szeplőtelen, imádásra méltó nőt! A nőnek csak akkor van joga szeretni, ha tisztán, érintetlenül vezetheti őt oltárhoz a férfi. A kinek szive már egyszer megnyílt, a ki az égő csipkebokor elé saruját meg nem oldva, szívében büntudattal mer lépni, az mind el-kárhozott lélek, nem méltó az asszonyi boldogság tisztességére, mely becsesebb minden királyi koronánál. Lássa, én úgy mentem férjhez, hogy előbb már másé voltam és most megint oly uton jártam, hogy megcsaljak, elámítsak egy férfit, a kít imádok s aki megérdemli, hogy a legtisztább szeplőtelen nő legyen az övé.

Megindító volt a vergődő teremtés e vallomása. Egészen nem árulta el regényének titkát; de azzal is, a mit mondott, megnyerte Jolán rokonszenvét teljesen.

És reggel ölelkezve, sirva váltak el egymástól. A boldog ártatlan és a boldogtalan bűnös.

— Engedje meg, édes gyermek, hogy megcsokoljam. Nem vagyok ugyan méltó egy ilyen tiszta teremtés megszentelő érintésére; de magát nem rontom meg ezzel a csókkal, magamnak pedig, azt képelem, vigasztalót szerzek keserves utamra, mely a halál utja.

Jolán egy pillanatra kissé félt ettől a titokzatos ismeretlen asszonytól, aki őt új érzelmekkel, új szenvedésekkel és új gyönyörűségekkel ismertette meg ezen a lázas, átvirrasztott éjszakán; de azért reggel mégis viszonzta Irma ölelését, csókját és szinte fájt neki, hogy elmegy.

Tartóztatta is. De a szép özvegy nyugtalanul és idegesen ragaszkodott tervéhez. El kell utaznia a legelső vonattal. És elutazott. Arezán a kétségbeesés fájdalma tükröződött. Oly göresösen, fuldokolva zokogott, mikor az urasági hintóból utólszor kitekintett és bucsut intett a kedves leány és a Szőreghy kastélya felé.

Élete boldogságától bucsuzott e pillanatban. A napfénytől, a vidámságtól bucsuzott. Ő már ezen-tul csak sirni tudhat és lassan könnyei is kiapadnak majd és fásult lélekkel, üres szível éli le napjait unalmas egyhangúságban, örömtelen zajban.

Az éjszakai vendég egészen fölzavarta Jolán csendes világát. Mily különösen villogtak a szemei éjjel! Egy párszor oly erőszakosan szorította a kezét, mintha arra készült volna, hogy a következő pillanatban már a torkát szorítsa. Aztán meg ellágyult, csupa érzéssé olvadt egész lényé; sirt, mint a gyermek és úgy bánt vele, mint az édesanya. Vajjon, mi lakhatik e rejtélyes nő bensejében?

Mindent homályosan látott csak azon a bűvös üvegen át, melyet az éjszaka ez a hipp-hopp ismerőse eléje tartott.

Alig várta, hogy Szőreghyvel találkozzék s elmondja neki különös éjjeli kalandjukat.

Egész délelőtt nyugtalanul tekintgetett a gyalog-ösvényre, pedig tudta, hogy Zoltán gazdaságával van elfoglalva s legjobb esetben fekete kávéra jön át. De azért félszemével mindig az utat kémlelte. Dalolni nem volt kedve; a lelke úgy tele volt a legellentétebb benyomásokkal, hogy szeretne volna valakinek elmondani gondolatait, érzelmeit.

Hiszen az éjjel először jött annak tudatára, először mondta ki nyíltan s megvallotta egy idegen, ismeretlen nőnek, hogy szeret egy férfit első szerelme isteni ábrándosságával.

Amiről hetek óta titokban álmodozott, az a bűvös égi kép alakot öltött most előtte.

Vajjon Szőreghy nem olvassa-e le arezáról féltve őrzött titkát? Bujni szeretett volna előle; aztán meg óhajtotta, bárcsak jönne már! Soha még ily türelmetlen nem volt, soha még ily dobogó szívvvel, ily szerelmes vágyódással nem várta.

És mint egyszer, talán már századszor reggel óta, ismét kitekintett, arezát hirtelen lázas pirosság öntötte el, mert a hársak alatt megpillantotta Szőreghy Zoltán délczeg, magas, férfias alakját.

IX.

Garlathyné a vasuti állomáson levelet irt Szőreghynek. A grófi uradalom kocsisa visszatérőben bevitte a levelet a kastélyba. Szőreghy éppen a határból tért vissza s a répakapáló napszánosok heti bérét akarta kiszámítani, mikor a szolga a levelet behozta hozzá.

— Zoltán — így hangzott a levél — bocsásson meg egy szerencsétlen, örült asszonynak. Nem volt erőm az este elutazni. Furfangosan bejutottam Abáékhoz és az éjszakát a maga Jolánjával egy szobában töltöttem. Gyalázatos dolog volt tőlem, igaz; de az eredmény remélem kiengeszteli magát. Mert meggyőződtem róla, hogy Jolán méltó magához: oly üdvösséges, édes, áldott, angyali teremtés, a ki magát véghetetlenül szeretni és nagyon boldoggá fogja tenni. Sokkal jobban, mélyebben szereti magát, mint én. És meggyőződtem arról is, hogy valódi boldogságot csak oly tiszta, szentséges leány adhat a férfinak, a minő Jolán. Mi bűnös, esendő asszonyok, csak nyíló virágok vagyunk, leszakításra valók, hogy a férfi keblén elhervadjunk, aztán fonnyadtan a porba kerülünk. De Jolán, a maga büszke, nemes, szép tiszta Jolánja áldás és gyönyörűség, a ki az oltártól egész életére boldogságot visz a maga házába. Vegye őt feleségül. Frigyükre utolsó sóhajában is áldást rebeg szerencsétlen barátnéja Garlathyné Balla Irma. Felejtsem el és bocsásson meg! Isten vele örökre!

Zoltánt a levél tartalma nem nyugtatta meg. Ő csupán arra gondolt, hogy Irma az éjszakát Jolán-

nal együtt töltötte és talán megmérgezte az ártatlan gyermek lelkét, kedélyét.

Mint örült rohant le a lejtőn a gyalog-ösvény felé. Futott és dálni, rombolni szeretett volna. Csak akkor csillapult le kissé, midőn az erdészlakot megpillantotta. Nem, nem szabad ily izgatottan, ily dult arccal Jolán elé lépnie. A mi megtörtént, azon már nem segíthet, nem változtathat. Meglassította lépéseit és igyekezett nyugodt, jókedvű lenni.

Mikor odaért a tornácra, a hol Jolán fehér ruhában, mosolyogva állt, — Zoltán egész elkomolyodott.

Megfogta a leány kezét.

— Édes kis Jolán, ugy-e sokat szenvedett az éjszaka? — kérdezte aggódó hangon.

— Nem szenvedtem, inkább boldog voltam.

— Bántotta az a nő?

Jolán nem csodálkozott, hogy Szőreghy ugy beszél, mint a ki mindent tud. Nem gondolkozott rajta, hogyan lehetséges ez? de természetesnek találta. De akkor Zoltánnak azt is tudnia kell már, amit nem szabadna, hogy Jolán szereti őt és megvallta szerelmét az idegen nőnek. Erre a gondolatra elpirult és alig bírta ezt a néhány szót érthetően kiejteni.

— Nem, nem bántott.

Szőreghy most már nem eresztette el a leány kezét. Közelebb lépett hozzá, mélyen a szemébe nézett; aztán esőndesen mondta:

— Jolán, édes Jolánom, ugy-e most már tudja, kinek a számára készítettem én azt a három tündérszobát?

— Tudom! — suttogta a leány elfogódottan.

— És beleköltözik?

— Igen!

Csak ennyit mondott; de nem is mondta, inkább gondolta. A lehelet hangosabb, mint ez a szócska volt a szerelmes leány ajkán. Nem is érthette volna meg más, mint a szerelmes férfi.

De Zoltán megértette.

Boldogan vont a keblére a remegő leányt.

— Édes, édes Jolánom! Tehát szeret? Igazán szeret? És feleségül jön hozzám? Oh tudtam, tudtam, hogy így lesz. Hiszen egy perczig sem élhettem volna e boldogság reménye nélkül. Mikor először megláttam, már észrevettem, hogy az isten magát az én számomra teremtette. És igyekeztem gyarlóságaimtól megszabadulni, igyekeztem jó és igaz, becsületes munkás lenni, hogy legalább egy kicsit megérdemljem azt a boldogságot, azt az áldást, mely Jolánom szerelmében száll reám.

Jolán nem szólt semmit, csak édes, lágy odaadással ráhajtotta a fejét Szőreghy vállára.

(Folytatása következik.)

Rakj a tűzre...

Rakj a tűzre, hadd lobogjon, Amott a hős Hunyadyak,
Hadd pattogjon a szilánk, A király és a vezér;
Száll, szállhat az est homálya, Halhatatlan mindakettő!
Dérrel, fagygyal, hervadt táj- Hol a keret, melybe az ő
Ha jó meleg a szobánk. [ra, Dicsőségük belefér?

Kályhaajtó czifra rácsán Két piramis emelkedik
Lobogó láng csillog át, Égbe hammaik felett,
Csillogó fény ezer szárnya Karcolja bár egyik-másik,
Cikáz, röpköd, tárgyról-tárgy- Azért soha el nem vásik
S bájjal tölti a szobát. [ra, Az igazság és kereszt.

Mily káprázat, mily igézet, Itt fejem fölül dicsőült
Való-e, vagy álmodok? Vértanúink lelkei,
Asztal, székek tánczrakelnek, Szállnak le a harcmezőre
S kereteit a képeknek, A honvédsereg élére,
Elhagyják az alakok. A hazát megvédeni.

Mintha mindegyiket látnám, Az igazság és az isten
S hallanám is a szavát, Sereg élén áll velük,
Amint őket a történet, Ily szövetség védelmében
Hogy időközön túl élének, Ki bízhatna erejében,
Emlékiünknek adta át: Ügyet nyerni ellenük?

Nádasdy, Zrínyi, Frangepán, Oh, ti szentek! Oh, ti dicsők!
Le fejekről a kalap! Oh! hazám védszelleme!
Mert prédává lett hazájok, Mi lett volna, s lenne velünk,
Védelmére sikraszálltak, Ha titeket nem ad nekünk
Fejük hullt a bárd alatt! A magyarok istene!?

Ott Rákóczy kuruczvezér Az egy isten, a szabadság
Vágtat a sereg elé, Istene. Mi isteniünk!
Népe lelkét ki ne olták! Aki eddig fentartottál,
A szabadság lobogóját, Vészben, bajban oltalmaztál,
Emeli az ég felé. Légy továbbra is velünk!

Ács Ferencz.

A BOSSZU.

Irta: Füredy Sándor.

Kellemes tavaszi este volt. A teli hold szerteömlő sugarai fantasztikusan ezüstözik meg Sz. városát.

A színházból tolongott ki a nép s nagy része sétát tett a szép májusi estben, élvezve a könnyű, üde levegőt.

Doboky Imre fiatal városi tanácsnok kibontakozva a nagy tömeg közül, vacsorára indult a közeli vendéglőbe. Nem is úgy a vacsora, mint inkább a színésztársulat egyik kedvelt naivája miatt ment a vendéglőbe, hol az rendszeren vacsorázni szokott.

E kis naivát Ligeti Margitnak hívták. Gyönyörű szőkehaju, kék szemű, ártatlan kis 17 éves angyal volt, s még hozzá szép is, elbűvölően szép.

Sokan is udvaroltak neki, de ő ezekre rá sem hederített, ő csak Dobokyt szerette látni mindnyájuk közül legjobban.

Esténként, vacsora után sétára mentek s csalogányként csevegtek forró szerelmükről, s a sétatér sóhajtozó nyárfái alatt álmadoztak a jövő titkos boldogságá-

ról, s szerelemittasan hallgatták a falevelek szerelmes suttogását.

S ez így ment napról-napra...

A nyár bekövetkeztével a szintársulat is bucsuzott a várostól, magával vivé a bájos naivát is.

Doboky még egyszer megesküdüött Margitnak, hogy neijévé teszi rövid idő alatt, csak iratait hozza rendbe.

At is járt gyakran a szomszédos M. városába, hol a szintársulat működött, de később ez is megritkult, végre egészen megfeledkezett Ligeti Margitról s tett esküjéről is.

* * *

Késő ősszel volt...

A tavaszi szép napokat immár az ősz váltotta fel, az ő szokott zordságával...

A tavasszal még sügő nyárfalevelek már mind megsárgulva a földön heverték szanaszét; s a tavaszi üde levegőt most fullasztó köd helyettesíté.

A sétatéren keresztül egy fekete ruhába öltözött nőalak sietett keresztül...

Ligeti Margit volt, a csodált szépség; most azonban sajnálatraméltóan nézett ki. Szép arca beesett és halvány volt; meglátszottak rajta a kiállott szenvedések nyomai. Aranyszőke haja összekuszáltan omlott vállaira, melyet csak kis télikendő fedett. Egyenesen Doboky lakása felé tartott. Izgatottan szaladt fel a lépcsőzeten, aztán az ajtóban megállt s csengetett.

Kis idő múlva egy a középkort elért uriaszony nyitott ajtót; szigorú tekintetét vetett a leányra s kérdé:

— Mit akar?!...

— Doboky urral akarok beszélni — szól Margit ugyanolyan hangon.

— Nincs itthon! — kiáltott az asszonyság haragosan.

— No, majd megvárom — mondá Margit egész nyugodtan s az előszobában helyet foglalt egy széken.

Eppen ismét szólni akart az asszonyság, midőn a szobaajtó kinyílt s Doboky szól ki:

— Ki keres, mama?...

Margit erre felpattant a székről, odaugrott az ajtóhoz s mondá:

— Én keresem s beszélni óhajtok önnel!

Doboky először a meglepetéstől nem tudott szóhoz jutni, de midőn kissé magához tért, szinlelt nyugodtsággal s gunyos raffinériával mondá:

— Tessék besétálni „asszonyom!”

Ligeti Margit bement, mire Doboky becsukta az ajtót, aztán a fotelben helyet foglalva, hivatalos stylusban mondá:

— Foglaljon helyet s adja elő kívánságát.

— Kivánságom csak a halál — jegyzé meg Margit határozott hangon. — Köszönöm, nem ülök le, nincs időm önnel az időt fecsérelni; csak azért jöttem, hogy figyelmeztessem esküjére... Nézzen reám s gondoljon vissza, hogy néztem én ki azelőtt s hogy nézek ki most... Ez mind az ön műve. Másképp néznék ki jelenleg, ha az ön csábos beszédeinek ellent tudtam volna állni... Tehát?...

— Hahaha! Ön bizonyára eszét vesztette, kedves kisasszony — mondá Doboky gunyos kacajjal. Ilyen kérdés! Hahaha!...

— Igen, eszemet vesztettem, s ez csak önért van. Én szerettem önt s ezt ön külsőleg viszonozta is. S csak most látom, hogy egy álnok esküszegővel állok szemben... Tehát mondja, beváltja esküjét, hogy neijévé tesz? Ez utolsó szavam...

— Kérem, ne szaporítsa hiába szavait, mert nekem szintén „nincs időm” önnel az időt fecsérelni, mert a szomszédos faluban van egy kis dolog... S hogy ön is ki legyen elégitve, fogja tárczát és távozzék — mondá Doboky s zsebéből egy tárczát vett ki, melyet Margit kezébe nyomott.

— Szentelen, becsületes! — kiáltá Margit s a tárczát Doboky arca alá vágta. — Hát ön a becsületet pénzen akarja megvásárolni?! Nem kerül el a becsület bosszúját!... Ha van igazság, úgy önnek veszni kell!... A viszontlátásra! Ezzel kirohant az ajtón s az utcára érve, szaladni kezdett, maga sem tudta hova, merre...

— A hárem gyöngye. —

Egész nap örülként bolyongott az utcákon... Már egészen besötétedett. A lámpák mind kigyulladtak s fagyasztó szél fújt minden oldalról.

Csak most vette észre, hogy egy hid közepén van, mely alatt kisérteties locsogással zúgtak a Tisza habjai.

Megállt s a holdvilág fényénél lenézett a zajgó hullámok közé. Háta borsódzott, midőn öngyilkosságra gondolt...

— Nem, nem! — mormogá magában, — először ő rajta kell a bosszút végrehajtanom!

A távolban egy férfialak tűnt fel, kabátjába burkolódzva. A hold fényénél felismerte benne Dobokyt. Széjjelnézett, de nem látott senkit. Egy oszlop mellé húzódott s várta, míg közelebb ér.

Amint melléje ért, Margit egy ugrással előtte termett a meglepett férfinak s dühtől reszkető hangon kiáltá:

— A bosszu órája érkezett! Mégis csak van igazság! Most gúnyoljon! — s ezzel átakarta lökni a férfit a rácszaton, de gyengébbnek bizonyult. Már a férfi dobta őt, de a leány erősen megkapaszkodott annak karjaiba.

Most a leány minden erejét összeszedte, egy erős rántás, egy éles sikoly, egy tompa loecsanás; s a másik perczen már ismét minden csendes lett s tovább hallaszott a habok kísérteties zugása.

A férfi uszni kezdett a part felé, de a leány utána kapott s minden erejével átölelte.

Irtóztató viaskodás folyt köztük a vizen.

A halak széjjel usztak s még a hold is behuzta magát egy felhőfoszlány mögé, hogy ne lássa e borzasztó tragédiát.

A hideg szél is elállt s oly szomorú melódiát fújt keresztül a hullámzó vizen, mintha csak azt susogta volna:

— Szegény Margit!...

AZ ŐSZHÖZ.

Irtá: Szikszai Károly.

Oh, te oly sokak által leírt, megénekelt, lefestett szép ősz, hogy rólad szólani a legnagyobb bátorságra van szükség, mert már csak neved említése után nyomban csendül a mogorva, ingerült hangú fagyasztó kritika: elcsépelet téma — üdvözöllek én.

Üdvözöllek, és visszautasítom a gorbába vádat, melyet meg én tartok igazán elcsépeletnek, mert ezren és ezren írtak, énekeltek és festettek bár meg: a te csoda bájaid még annál is több, s ki nem meríthetett; olyan vagy te, mint az az örök ifju, csábosan bájos hölgy, kinek már apám udvarolt deák korában, s oh, hányan és hányan jöttek azóta még utána, és mikor egyszer rám mosolyga: én is udvarlója lettem. Udvarlóddá tettél te is, te örökszépségű hölgy mása, oh bájos ősz! És szeretném látni azt a vén, rideg, mogorva kritikust, kire, ha felszakítod bús, sűrű özvegyi fátylodat s rámosolyognál oly fájó bágyadsággal, a mint mosolyod sugári igéző csillogásban törnek meg könyeid gyöngyében, mint most: nem udvarlód lenne-e?

Ezren és ezren megcsudáltak már?! hm!... és ki állíthatja, hogy a csudaszépséged varázsát ezáltal elvesztetted? S ki állíthatja, hogy bárkit jobban, mélyebben megigéztél, mint engem,

valamint azt, hogy izlésemnek ugyanazon bájaid tetszenek és úgy fogom fel, mint ezren?! Oh, nem, nem! Ah, nekem szép vagy. Gyászba öltözött, elborult kedélyedben, a mint özvegyi ruhádra kedvesedre — kit a kaczer, forró nyár szerelme öngyilkossá tett; szép vagy, mikor feltör kebledből a vihar, siró sóhajaid hideg fuvalma feltépi bus orczádra simult fátylodat s megerednek könyeid; szép vagy még akkor is, midőn gyűlölő, örületes ingeredben irigy szenvedelemmel téped le holt szerelmesedről virágait, ékeit, kincseit, mit a nyár rápazarolt; szép vagy szenvedélyed kitörésében, siró zokogásodban; szép vagy egészen magadra hagyatottságodban, midőn már szerelmesed s a nyár barátai s vendégei mind megvetve elhagytanak; szép vagy kifáradt, kimerült, elfáult, megtört, hideg, fagyos, fehér arczoddal; szép vagy, midőn a

tél eljegyez s rád ölti az ékes jéggyémánttól csillogó-billogó menyasszonyi ruhát. Szép vagy, szép vagy, minden változatodban szép vagy nekem, oh kedves ősz!...

TÖREDEK.

(Orosz beszély.)

Fordította: Szaffi.

(4. folyt. és vége.)

Mudja, hogy halálának én vagyok az oka? — mondá.

— Nem, — felelém — a sors akarta így! A halál nem szerencsétlenség, hanem elkerülhetetlen: ennek vége. Higyje el, hogy nekem ma, e pompás fényben nyomasztóbb a kedélyhangulatom, mint ama estén, mikor szegény barátomat a padlás-szobában meghalni láttam.

Még halványabb lett és ajkai remegtek.

— Az Isten szerelméért, hagyjon fel — mondá suttogva — különben nem bírom ki!

Fedor ki a másik széken éppen mellettem ült, tenyerével befedte arcát és gyermekmódra zokogni kezdett. A mazurka folytatódott. A gavallérok pirouttiroztak, a hölgyek rózsaszín és kék ruháikban a parquetten végig siklottak. A bál igen élénk és pompás volt; a mellékszobákban whistet játszottak vagy nevetgéltek és tréfáltak. Végre fejét megrázva felugrott székéről.

— Hallja — mondá zavart arczkifejezéssel — legyünk legalább még egyszer egymással fiatalok; képzelje, hogy fiatal ember és én — fiatal lány. Tetszem önnek és ön tetszik nekem, mindkettőnknek sem buja, sem gondja nincs. Egy bálon vagyunk,

— Hivatlan vendég. —

melyet már régen vártunk és tánczolunk egymással. Jöjjön, rajtunk a sor!

Kétségbeesetten vonszolt a tánczoló körébe. Tánczoltunk, míg a fáradságtól majdnem összeroskadunk. Irtóztató szép volt. Haja bilinstelenül hullámozott a vállán, pir lebegett arca körül, szemei villogtak, keble pihegett. Láttam, hogy mindent feledni akar és egyetlen kábító perczben előbbi életétől bucsut venni. Férje hirtelen intett a zenének, aggódva a lakoma miatt, hogy hagyják abba a játékot. Ekkor felém fordult és arca halálsápadt volt.

— Most mindennek vége! — mondá. — Ne feledjen el! Reményem még ma elutazik.

— Azonnal — felelém — a következő perczben.

A csokor kiesett a kezéből. Magamhoz ragadtam a már félig elhervadt virágokat és elrohantam. Nem kell festenem, mit éreztem e perczben. Nem voltam szerelmes, hanem szerettem a legmélyebb, leghatártalanabb szerelemmel. Szánalom, düh, féltékenység és fájdalom háborgatták bensőmet.

Akartam, de nem tudtam tovább maradni. Mintha lázban lettem volna, úgy tértem vissza a szállóba, felébresztettem inasomat, lovat rendeltem és egy félóra mulva végig vágtattam az országuton, mintha ömragamtól akartam volna menekülni.

Azóta nem láttam többé viszont; de egy fél év mulva Fedortól fekete szegélyes levelet kaptam. Huga nem volt többé az élők sorában! Csendesen elszenderült és Fedort egy nekem átadó tisztelettel bizta meg.

— Látja — folytatá társam szomoruan, hogy e történet az elbeszélésre sem érdemes — egy gyermekes levélváltás, percznyi viszontlátás és egy néhány elhervadt virág. Az alig kezdett regény már az első oldalon be van fejezve. De rá nézve nagy fontossággal bír. Hiszen első t ö r e d é k e s regényem. Ifjuságom regénye, mely az ideálist megismerni tanított. Különbö életem további szakában is ébredtek fel bennem a poézis szikrái, de egymásután elhamvadtak és csak elmuló fényükkel ingereltek. És éppen ez a bosszantó; hogy ezek mindegyikében elég szerencse volt. De a szerencse, a mely már-már érintett, tovaszállt és csak azután, de már későn hallottam, hogy fogva tarthattam volna.

— Hallgasson meg még egy történetet...

— Most nem, majd máskor, mára bocsásson meg, ma Rubinstein hangverseny ad, nem akarnék elkésni. Különbö, a mit itt elmondott, azon nem esdálkozom. Az emberi szív regényei legnagyobbbrészt töredékesek. Jöjjön velem a hangversenybe, ott talán elégületlen életregényeinek szerencsés végét fogjuk találni.

— Hol? — kérdezte Gardenin.

— A tiszta nagy élvezetben, a művészetben való szerelemben.

BÜNÜGYI KALAND.

(Humoreszk.)

Irta: **Borsody M.**

Utazó voltam. Fontos üzletben, wertheim-szekrényben, azaz... ennek elárusításában utaztam.

Egyik nagyobb körutamban, tudva azt, hogy a délvidéken divatja van a kasszák bontogatásának, üzleti érdekből czélszerűnek tartottam, hogy a délvidéki metropolist T... várost is utbaejtsem. Október tizenketedikét irták, midőn ide megérkeztem és este lévén, vendéglőbe tértem. Miután az ut kifárasztott, mihamar lenyugodtam, előbb azonban a pincér által elem nyújtott papir-

lapra vetém nevemet, Csorba János. Pihenésem nem sikerült egészen úgy, mint reméltem, mert számot vetvén magammal, azon felfedezésre jutottam, hogy másnap tizenharmadika lesz s egyuttal huszonharmadik évfordulója annak, hogy foglalkozásomat üzöm, nemkülönbö azon emlék is elem tárult, hogy október tizenharmadikán születtem. Ezen veszekedett sok hármass szám bizonyos sejtelmeket szült bennem s nehezen tudtam elaludni. Ismerősöm a városban nem volt; annál különösebbnek tünt fel előttem az, hogy alig reggeli 3 órakor az ajtón zörgető pincér jelentése szerint egy úr kívánt velem beszélni. Miután vendéget nem voltam hajlandó fogadni és sejtelmeim föl-elevenedtek, csak hallgattam s reméltem, hogy látogatóm az udvariatlan fogadásnak miatta el fog kotródni. Csálódtam, alaposan csalódtam, mert a dörömbölés nemhogy megszünt volna, de sőt goromba követelőzéssé fajult. Túrelmem fogytával kénytelen voltam bosszusan kijelenteni, hogy senkit sem fogadok. — „Nem oda Buda”, szólott az idegen, s pár percz mulva az ajtóval együtt behatolt szobámba. — Ketten voltak: a pincér és ő, t. i. az idegen. A pincér kezében volt gyertyafénynél tolaakodó vendégemet alaposan végignézve, kérdezém: kihez van szerencsém s mivel szolgálhatok? (Mellesleg azonban káromkodni szerettem volna dühömben.) Tessék!... mutatott kabátja belsején valami obulusz formára, melyen e rövid jelentős szó volt: „detektiv”. — E nem várt jelenetre meghült bennem a vér és szóhoz nem jutottam.

— Hogy hívják? — kérdezé az idegen.

— Csorba Jánosnak

— Hány éves?

— 43, — válaszolám.

— Honnan jött?

— Zágrárból — felelém, — de nem értem uram, hogy mi legyen ez?

— Majd megtudja, csak öltözzék egy-kettőre és ne kíváncsiskodjék.

A szűkszavu válasz után már nem véltem czélszerűnek a további kérdezősködést, hanem eszeveszett kapkodással hánytam föl magamra ruhámat, minék következtében kabát helyett nadrágot húztam föl karjaimra. No te Jancsi, gyötört a gondolat, itt van a sok hármass számnak a következménye, most jutottál csak egyszer kelepcezébe. Másrészt pedig nem mertem sokáig monológizálni, hanem pár percz mulva rendelkezésére állottam a detektivnek. Az ut nem volt hosszú a városházáig, hol egy kis személy motozás után néhány sanda pillantás és mimika kíséretében a profus ajtót nyitva, parancsolá: „befelé!” De uraim, esedezem... „Hallgass”, volt a válasz és többet nem szólhattam, mert egy hátam kellő közepén ért abonyi puffanás az előttem tátongó sötét helyiségbe villámgyorsan belődött, s utánam az ajtó bezárult. — Már azzal most egészen tisztában voltam, hogy a dutyiban vagyok; azonban, hogy mi volt bekísértésem oka: meg nem fejtettem, mert ugy a detektiv, mint a profus távolról sem hagyta észrevétetni velem tervüket — E rövid idő alatt annyit is praktizáltam, hogy akár kérdeznék, akár nem, hallgatni kell. Iszonyu láz fogott el, orditozni, dörömbözni akartam dühömben, de mégis csak uralkodtam magamon, mert eszembe jutott a „hallgass”. Hallgattam tehát és virrasztottam. A dutyi esendjében felhangzott erős horkolás arról tett bizonyosságot, hogy társaim is vannak.

Reggeli hét óra lehetett, midőn a zárka homálya annyira oszlott, hogy széttekinthettem. Ekkor tünt fel előttem, hogy vendégtársaim Fáraónak ruhában megfogatkozott szurtos utódai voltak. Elérkezett azután valahára a nyolcz óra is, a mikor az udvarias profus ilyen módon serkentett föl bennünket: „bujj ki!” Parancsszóra ki is vonultunk valamennyien. Engem nyomban a kapitányi irodába vezettek. Mindössze ennyi protekcióban részesültem társaimmal szemben. A kapitányi irodában egy mozgékony, vézna ember és az engem bekísért detektiv fogadtak. — Köszönésemre a vézna ember (ki valószínűleg kapitány lehetett) egy érthetetlen böffentéssel felelt és kezében iratesomóval, barátságatlanul méregetett végig, majd torkának köszörelése után megszólalva, temérdek — a detektivnek még éjjel hozzám intézett kérdéseimhez hasonló kérdéssel fogott tűz közé. Midőn pedig ezekre többé-kevésbé megfeleltem, azt kérdezé tőlem: „Nem ismeri ön Papakosztát?” É... én?... vetém oda kérdőleg iszonyatos bosszuságomban... mi közöm nekem Papakosztához? „Igenis, ön és Papakosztá!” — hangsúlyozá a vézna ember. — Én ugyan nem ismerem... de kérem, uram, — válaszolám, — legyen kimélettel irántam, mert én tiltakozom... „Micsoda-a, ön és tiltakozik? Nemhogy csupán kérdéseimre felelne, hanem még tiltakozik... Tudja, mi a magáé: hallgass!”

Ezen szavakat oly nyomatékkel ejtette ki, hogy még megmaradt parányi bátorságomat is elvesztém. Ismétleten csak azon felfedezésre jutottam, hogy hallgatnom kell. Hallgattam tehát azon reményben, hogy majd csak rájön a kapitány úr a hatalmas tévedésre. Csálódtam, mert minél tovább mentünk, annál gyanusabb lettem a rendőri szemekben.

A vézna ember azon feleletenre, hogy Wertheim-szekrényben utazom, igen derült arcot vágott, majd pedig tovább faggatott ilyforma kérdésekkel, kikkel érintkeztem Zágrábban, hol töl-

töttem az utolsó éjt, mikor utaztam el stb. Miután pedig feleletimben említettem, hogy Zágrábban a többi között Mokra Mórral is érintkeztem, hogy az utolsó ott töltött éjt átmulattam és a reggeli vonattal utaztam el, fokozódó örömmel és nyomatékkal, kijelenté, hogy a Zágrábban 12-ére virradatkor Mokra kárára történt kasszafurás tettese én vagyok, mint olyan, ki Mokránál megfordultam, mint üzynök mint Csorba János (a kit keresnek) mint olyan, ki üzleti ürügy alatt kiszemeltem a Mokra helyiségét, stb... stb. okoknál fogva. Természetesen ezen szavak hallatára majd elolvadtam. A kérdések özönétől, melyekre zágrábi utamból fogva mindig gyanusabbnak látszó feleleteket adtam, fejem olyan volt, mint egy gözkazán; forgott vélem a világ, s már jóformán azt sem tudtam, mit mondok, ajkaim sületlen badarságot makogtak. Hova, tovább, különösen olykor, midőn kiszállt feleleteim folytán a detektív vaskos öklei kérdőleg billentek meg körülöttem, már magam is kétkedem a fölött, hogy nem-e én vagyok a zágrábi kasszafuró. Ezek után a vézna ember törekedett arra bini, hogy ismerjem be, hogy hová rejtettem el a kifurt kasszából elesent 8000 forintot.

Nem tudtam semmiről, következetesen tagadtam, remélve, hogy a tortura után majd csak elbocsájtatom. Nagyon tévedtem számításomban, mert az izzasztó procedura után tette meg vézna emberünk rajtam a halálos döfést, kijelentette ugyanis, hogy az ügyészséghez kísértet.

Meg is történt. Rózsa Sándornak nem volt talán annyi nézője, mint nekem, midőn hátam mögött két András felvontam a Golgothára. Természetesen utazahosszat úgy mutogattott reám mindenki, mint a zágrábi Papakosztára. Szerettem volna a föld alá bujni, szerettem volna mindenféleképen magamon segíteni, de hasztalan volt minden tervem, mert kalandom alatt akarva, nem akarva meg kellett tanulnom a türés, hallgatás mesterségét. Kábultságomban megesezt vélem az a komikus eset is, hogy egy helyen utamban önkénytelenül balra kanyarodtam; ezen tévedésem nem kerülte ki egyik árgusszemű Andrásnak a figyelmét, mert gyeplő hiányán jobb fülemnek nem épen gyengéd érintésével értésemre adta, hogy balsarkon forduljak. Az előzmények során a gyöngédséget már megszokván, ezen figyelmeztetés sem tett érzékenyebbé, csupán guta apó kezdett kerülni egy kissé.

Egy gyötrelmes negyedóra s megnyílt előttem az ügyészség két szárnyu ajtaja. Andrásék jelentették, hogy elhozták Papakosztá tanítványát és én remegve vártam a következőket. Reméltem, remegtem és haragudtam egyszerre; mindazonáltal alázatos voltam, mint a pap maeskája, mert közel egy huszonnégy óra alatt megtanultam az alázatos hallgatást.

Andrásék távozása után az ügyész — ki a kapitánynál komolyabb, higgadtabb volt — újból kikérdezett, újból felemlítette a szegény fejemet terhelő szörnyű bünt, összehasonlította a szintén budapesti születésű keresett Csorba János személyleírását az enyémmel, s fájdalom egészen knappolt.

Ezek után — a mennyiben az ügyész nem oly nagy urnak látszott, mint a rendőrkapitány — bátorságot vettem arra, hogy alibim igazolására felhozzak egyet-mást és részemre védő fel-fogadását kérem. Az ügyész kérelmemnek helyt adott s az épen ott egyik támlásszékekben ült kopasz urra bízta védelmemet kijelentvén, hogy egyelőre fogva maradok. Védőmet felvilágosítottam azon alapos tévedésről, melylyel engem a rendőrség a kasszafuró Csorba János helyett ide juttatott. Ügyvédem nyájasan megvigasztalt szabadulásom iránt, de hirtelenében mi'sem tehetett. A kékruhás foglárók tehát elvezettek és beretesztek egy czellába.

Két nap mult el az unalmas börtönfalak között, midőn kinyílik az ajtó, s a fogházör intett, hogy kövessem. Az ügyészhöz vezetett.

Az ügyészséggel együtt találtam védőmet is: mindketten mosolyogva fogadtak. Az ügyész mély meghajlásomra fölkelte helyéről s ekként szólt hozzám: „Onnek, Csorba János, ütött szabaduló órája, mert a védő ur részére kezességet biztosított, más részről pedig egy most érkezett zágrábi távirat szerint, a valódi kasszafuró Csorba János mai nap elfogatott; őnt tehát ezennel szabadlábba helyezem.”

A nem várt öröm okozta zavaromban a fogházörnek is kezet csókolva, futottam, rohantam, hogy kalandos városomat mielőbb elhagyjam. Azonban átélt keserveimet még egyszer átgondolva, előttem állott, hogy 43 éves vagyok, 23 éves jubileumom alkalmával 13-án elfogtak és 3 napon át a szó szoros értelmében be voltam kaszlizva. Ezen nevezetes számokat tehát emlékül nyomban betettem a budapesti lottó másnapi húzására, s azzal városomat gyorsan elhagytam.

Budapestig meg sem állottam, hol másnap első teendőm volt, hogy a lutrit megnézzem. Szinte hihetetlennek látszott előttem: számaim mind künn voltak. Nyertem 25,000 forintot s még aznap lemondottam a wertheim-kasszabani utazásról. Fölcaptam magánzónának, s azóta október 13-ikát mindig jubilálok.

—*— Jer... —*—

*Jer, drága kis lányom, édes reménységem,
Nyüggjeim egy perczig magamról lelépem,
Térdemre ülletlek, beszélgelek veled —
Biztató szó nekem a te gyügyögésed.*

*Hogyha reám ragyog a te égszín szemed,
Rózsabimbóajkad hogyha felém nevet:
Gyönyörrel lelik meg fenékgig a lelkem.
— Sívár pusztaságban hús forrásra leltem.*

*S így könnyebben járom az életnek útját,
— Oh, be nehéz sokszor, hogyha te azt tudnád! —
Alig bírom néha, megrogyik a lábam,
Mennyiszcer virrasztok kínos, forró lázban.*

*Csak gyötröm a lelkem s megnyugvást nem lelek,
A szívemet tépik szivtelen emberek,
Napok, évek szállnak remény nélkül tova...
— Drága kis angyalom, ne tudd te ezt soha!*

*Jer, jer, picziny jószág, szívemre szorítlak,
Te vagy enyhítője annyi tenger kínnak,
Gyügyögjön ajakad, minden szavad értem,
S felszakad a felleg fölöttem az égen.*

G. Diószeghy Mór.

ORVOSI TANÁCSADÓ.

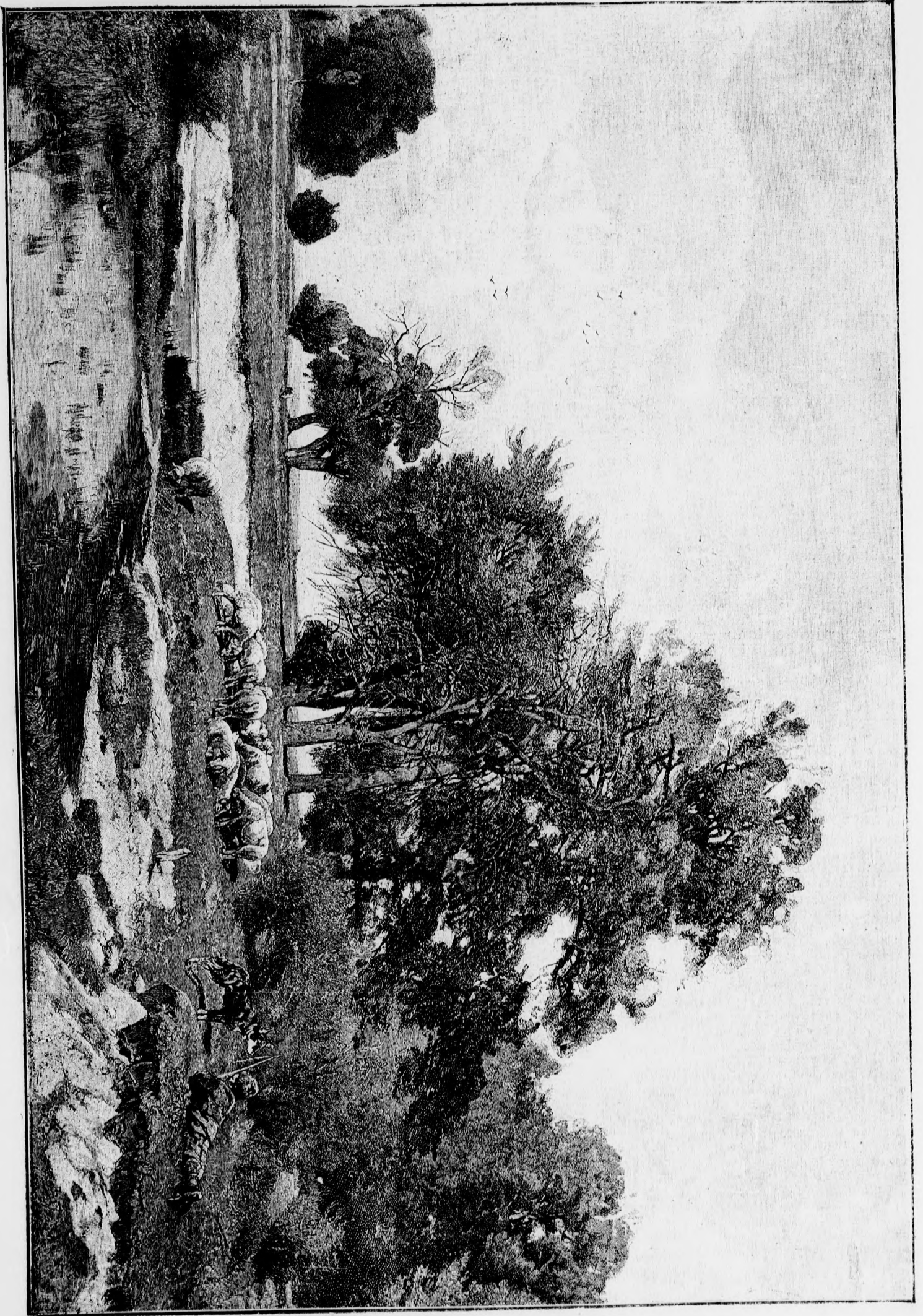
A romlott hús is mérge. Gyakran takarékosági szempontból olyan húst is elkészít egyik-másik gazdasszony, melynek frisségeért már sem merné kezét a tűzbe tenni. Különösen gyakori ez a már senki nem egészen friss kolbászoknál, pedig be vagyok bizonyítva, hogy a romlott kolbászban a legveszedelmesebb mérgek: a ptomain mérgek képződnek. A mérge csak a romlott kolbász élvezete után gyakran csak a bélesőben képződik úgy, hogy csak napok mulva lephet föl a betegség, mikor már senki sem gondol arra, hogy a mérgezést a romlott kolbász okozhatta! Tubingában tíz ember betegedett meg egyszerre kolbászézés után, kettő közülök meg is halt! Ebből az a tanulság, hogy a husneműekre ügyelni kell, s ha minden vigyázat daczára is megromlanak ki kell dobni őket — nem szabad csupa takarékoságból az asztalra adni.

Orvosi munkatárs.

GONDOLATOK.

A szerelem zománca az illem.	R.
*	
Az erény, melyet védeni kell — nem erény.	?
*	
Az emlékezet a multban, a hit a jövőben, csupán a szerelem boldogít a jelenben.	
*	
Szeretni lehet az elbukottakat is, de tisztelni csak a becsületes nőt lehet.	
*	
A sziv és az ész nem mindig járnak egy csapáson.	A.
*	
Hogy is mondta az egyszeri férfigyűlölő asszony? — „Ezek a férfiak nem érdemelnek jobbat, minthogy nőül menjünk hozzájuk!”	
*	
Szeretni örülten. — házasodni okosan kell.	

— Ó s z i t á j . —

Himlőoltás Páris utczáin.

Cserei Katinka.

*Piros rózsza mondja halvány ibolyának,
Halvány ibolya meg tovább adja másnak,
Szellő is elkapja, viszi szerteséjjel:
— Cserei Katinka eltiint tegnap éjjel.*

*Eltiint tegnap éjjel, fényes virradatra...
Úgy zokog, úgy elsír szegény öreg apja,
Pedig, hogy szerette, pedig, hogy becézte,
Életét is odaadta volna érte.*

*Szép is volt, jó is volt. Miért tette mégis?
— Megsírhatja lám még az a magas ég is.
Hull alá lassanként tiszta, harmalkönye,
Erre a nyomorult, megálkozott földre.*

*Mért tette, mért tette? — oh, te igaz Isten,
Kegyelem, irgalom, hát már nálad sincsen?
Szegény ősz fejemre hull egyre az átok...
— Menjünk csak, amottan egy halottat látok.*

*Katinka fekiúdt ott, a folyamnak partján,
Olyan szép az arcza, csak egy kicsit halvány.
Olyan egész teste, mintha most is élne,
Csakhogy mozdulatlan, csakhogy — vége, vége.*

*Mintha most is szólna, ajka is beszédes:
... Ne haragudj apám, ne haragudj édes!
Volt egy büszke férfi, láttam, megszereltem,
De jégből volt szíve, nem szeretett engem...*

*Piros rózsza mondja, halvány ibolyának,
Halvány ibolya meg tovább adja másnak.
Szellő is elkapja viszi szerteséjjel:
— Cserei Katinka eltiint tegnap éjjel...*

Juhász Sándor.

A KISÉRTET.

Irta: Szigethy Ödön.

Kalbeszélésém még a régi jó időkben való, amikor a borju meg a czopfos világ élte korát. A dunántuli vidék egyik püspöki városában messze földre jó hirben álló felső iskola volt, melybe a tudományoszomjas ifjuság a szomszéd vármegyéből nagy számban sereglett össze.

Igy történt, hogy egy jómódu alföldi polgár, Biró György uram hasonnevű csemetéje is ide került a magasabb tudományok elsajátítására, ellátást nyervén a szomszéd község érdemes jegyzőjének Bandi fiával együtt az uradalmi tisztartónál.

A triumvirátust kiegészítette a tisztartó erős, pelyhedző állu, minden jó irral megkent Pista fia.

A három szorgalmas jó barát, mint kollegák, békés együttlétben éltek. Egymásnak mindenben segítségére voltak, volt enni, innivaló elég, no még egy kevés zsebpénz is, de igen kevés, mert id. Biró György ugyancsak szükre szabta fia zsebpénzét, féltve őt a rossz társaságtól, mert, ugymond, a pénz gyilkos fegyver a fiatal ember kezében.

Az ifjabb Biró György pedig édesapjának ilyféle véleményével szemben ellenlábas volt, nem esoda tehát, ha ez minden garasát a pénzhezjutás legbizonytalanabb eszközehez nyulva, a most már eltemetett kis lutriba rakta. De mi haszna, Fortuna kereke sehogysem kedvezett neki.

Már-már vesztetni kezdé türelmét, midőn tisztartó Pista és jegyző Bandi ismerve Gyuri barátjuk szenvedélyét, ki a pénzért gyávasága és balhite dacára mindent megtett, azt tanácsolták neki, hogy biztos a nyereség, ha valaki éjnek idején a város végén levő akasztófától egy koponyát merészel elhozni és azt egy bográcsban tésztába gyurt számokkal felforralja; a mely számok először a vízszinre emelkednek bizonyosan kihuzatnak. Gyuszt nem sokáig kellett biztatni, különösen midőn a két jó barát közreműködésüket a nyereség arányos fölosztása reményében följánlották.

A mag jó földbe került.

Egy meghatározott napon Gyuri éjjel 11 órakor az akasztófához ment, tisztartó Pista és jegyző Bandi ezalatt a hókusz-pókushoz szükséges eszközöket a mosókonyhába hordták össze.

A padlásról levándorolt a nyugalomba tett bogrács, a melyet közös erővel vízzel hordtak tele, a katlanban tüzet raktak, mialatt Gyuri meghozta a legszükségesebb koponyát.

Most még jobban megkezdődik a munka.

Pista tésztát gyur, Bandi a számokat írja, Gyuri a tüzet táplálja... A számok végzetes helyükre a tésztába kerülnek; mialatt mindezt teszik, máris osztozkodnak a bizonyos nyereségen.

Gyuri a nyereség kétnegyedét magáénak vallja, mert ugymond:

— Én hoztam el a koponyát az akasztófától.

— Igen ám — szolt tisztartó Pista — de azt is mondhatom, hogy a ki azt onnan elhozta, annak a felakasztott éjjelenként nem hagy békét.

No hisz ez kellett még csak alföldi Gyurinak, aki egyébként is babonás, könnyenhívő volt.

Már le akart mondani minden kísérletezésről, de a nyereszkedési vágy mégis győzött.

Az előkészület megtörtént.

A koponya a számokkal töltött gombóczokkal együtt esuszott a bográcsba. Fő a koponya a gombóczokkal. És most mindahárman halotti csendben, kezükben egy-egy kanállal fölfegyverkezve álltak körül a bográcsot, lesve a pillanatot, a midőn az első gombóczok a víz felszínére kerülnek.

A víz forr. A gombóczok gyors egymásutánban kerülnek a vízszinre. Van kanál és gombóczharcz. Alföldi Gyuri a forró vízzel mitsém törődve, a keze fejét is megfürösztö, kapkod az elsőnek vélt gombócz után.

Még néhány pillanatnyi harcz és sorban bonczolják az áldozat gombóczokat, kíváncsian olvasva a jó számokat, a melyeket Gyuri vett át.

A bogrács régi helyére jut. A koponya közös munkával a kertben lett elásva.

A jóbarátok kis szobájukba vonulnak, a melyben a három ágyon kívül csak a legszükségesebb butortzat volt.

Az óra 11¹/₂-et ütött, midőn nyugodni tértek; jegyző Bandi és tisztartó Pista csakhamar horkoltak... de Gyuri sehogysem volt kibékülve azzal, a mit neki tisztartó Pista mondott. Nagy félelem között lesve a 12 órát, várta a koponya tulajdonosát. Majd a sokszori forgolódás után elfárad és ő is elszunnyad. Az óra 12-öt üt. Hősünk fölébred. Jegyző Bandi erősen horkol...

Gyuri ágya recesegve-ropogva emelkedik...

— Jaj, édes Istenem! — Jézus Mária, segítsetek!

— Pista... a! Ébredj!

A szoba sötét. Bandi nyöszörögve a másik oldalára fordul és az előbbi nótát fujja.

Gyuri izzad, forgolódik ágyában, ami ismét emelkedik és ropog.

— Atyának és fiúnak!... Minden szentek segítetek!... Pista... a... a... a! kelj föl! — Pista ugyan csak fölkel és széles hátával még jobban emeli Gyuri ágyát.

Gyurit a halálverejték kinezve, gyors egymásutánban ismét az összes szenteket és Pistát hívja segítségül. Bandi horkol.

Egyszerre mint űrült ugrik ki az ágyból Gyuri, kitorve az ablakot, minden akadályt átugorva fut a városon végig, utána a két jóbarát, őt nevéen szólítva, megállásra akarják bírni, de Gyuri mitsem hall, fut, míg kimerülve a város piacán összeesik. Az őrtállókkal hazaviszik, dörzsölik, élesztgetik, de csak nagysokára eszmél. Pistának és Bandinak is elvelt volna az élesztés, annyira odavoltak.

Gyuri és a kísértet Pista sokáig voltak rabjai szobájuknak.

A majdnem végzetessé vált eset után nem kellett sem a gazdagság sem a tréfa.

Mi a teendők az olyan gyermekkel szemben, kinek megvan ugyan a tehetsége, de mégsem akar tanulni?

Irta: **Kovács Samu** tanár. (1. folyt. és vége.)

A munkarend megállapítása egészen más ott, hol csak délelőtti tanítás van, és egészen más ott, a hol délelőtti és délutáni folyik a tanítás; más beosztás kívánatik akkor, ha a gyermek közel, és más ha távol lakik az iskolától. A helyi viszonyokkal mindenesetre számolni kell.

A beosztás készítésénél szem előtt tartandó az, hogy a játék idejét a tanulás ideje okvetlenül megelőzze, mert ha megfordítva volna, akkor sok kellemetlenségnek volna a szülő kitéve, mert az bizonyos, hogy a gyermek a játékra szánt időt okvetlenül megtartaná, s a tanulásra csak a megmaradt idejét fordíthatná. Ez rossz beosztás lenne, mert némelykor annyi az elvégezni való, hogy a játszásra épenséggel nem igen maradna idő, ilyenkor a játékot természetesen áldozatul kell hoznunk, különösen olyankor, ha az elméleti tanuláson kívül még írásbeli (rajz) dolgozatokat is kell készíteni.

A házi dolgozatok készítésénél legyünk pontos figyelemmel azon, hogy azok úgy alakilg, mint tartalmilag kifogástalanok legyenek. Ne engedjük meg, hogy a növendék csak úgy per sundám-bundám dolgozatot készítsen, hanem szigorúan követeljük meg tőle, hogy minden egyes betűjét a szépírás szabályai szerint írja.

Második gondunk az legyen, hogy fogalmazás készítésénél a gyermek gondolatait sohase írja mindjárt tisztába, hanem először fogalmazza meg külön egy darab papírra, vagy erre a czélra szolgáló jegyzetbe; az így megfogalmazott feladatot pontosan nézze át, javítsa ki, s csak azután írja le tisztázatba.

Ilyen eljárás mellett mindig elejét vehetjük annak, hogy a gyermek rossz, vagy éppen el nem fogadható dolgozatot ad be.

A játék idejére engedjük a gyermeket, hadd tombolja ki magát, szabadjára.

Ellenőrizzük a gyermeket, mikor tanul!

Ez sem utolsó tényező, mert akárhány olyan hanyag tanuló van, ki a tanulásra megszabott időben előveszi ugyan a könyvet, maga elé is teszi, de minden további munkálkodás nélkül. Az ellenőrzést olyképen eszközölhetjük, hogy a megtanult leckét annak befejezte után a gyermektől elkérdezzük, hogy személyesen is meggyőződünk arról, hogy gyermekünk tényleg tanult-e, vagy nem.

Ez így papíron nagyon szépen hangzik, de végeredményében nagyon kevesen valósítják meg az életben.

A szülők legnagyobb része nem sokat törődik a gyermek tanulásával, a helyett inkább elmennek sétálni, szórakozni s ennek aztán természetes következménye a rossz bizonyítvány.

Mintaképen ide iktatok két foglalkozási tervezetet; az I a tanítási időre vonatkozik és olyan helyen alkalmazható, hol délelőtti és délutáni rendes tanítás van, csupán csak vasárnap egész nap, szerdán és szombat d. u. van szünet.

II.
MUNKAREND
az 1896—97-ik iskolai évre

	6 órákor	5 órákor	6 $\frac{1}{2}$ -ig	5 $\frac{1}{2}$ -ig	7-ig	7-8	8-12	12-2	2-5	5-7	7-9
Vasárnap							Templom-írásbéli dolgozat		Tanulás		
Hétfő										Tanulás	
Kedd	Felkelés télen	Felkelés nyáron	Mosakodás, öltözködés télen	Mosakodás, öltözködés nyáron	Leckék átisméltése	Reggelizés, iskolába menetel		délutáni nézése		Tanulás	
Szerda									Tanulás		
Csütörtök								Ebéd és azután a lecke át-		Tanulás	
Péntek										Tanulás	
Szombat											Vacsora után tanulás; 9 órákor lefekvés

II.
MUNKAREND
a Karácsonyi és húsvéti szünetre

	7 órákor	6 órákor	6-8-ig	8-11-ig	11-12	12-2	2-5	5-7	7-9
Vasárnap									
Hétfő									
Kedd	Felkelés télen	Felkelés nyáron	Séta nyáron; reggeli	Ünnepnapon templomba; nem ünnepnapon írásbéli dolgozat					
Szerda						E b é d			
Csütörtök							Olvasás és a tanultak átisméltése		
Péntek							S é t a		9 órákor lefekvés
Szombat									

Ezen két munkarend keretébe beilleszthető mindenféle magánfoglalkozás. A kitöltetlen helyek a gyermek szabad idejét jelentik, melyet aztán játékra fordíthat.

3. A harmadik pont alatt azt mondtam, hogy válogassuk meg a gyermek játszótársát! Ennek a szükségességét minden gondolkodni tudó szülő belátja. A gyermek könnyen hajlik úgy a jóra, mint a rosszra; ebből kifolyólag érdekünkben van, hogy lehetőleg inkább a jó felé tereljük. Az utcán való játszástól egyszer s mindenkorra

el kell tiltani, mert a ki csak az utcán érzi magát jól, abban már nem igen bizhatunk.

A felügyelet nélküli csavargó-gyermekek rendszeren az utcán tanyáznak, hozzá csatlakoznak minden tisztességes gyermekhez, megbarátkoznak velők, elkezdenek alkudozni, csereberélni s lassanként belesodorják a bajba. Azért csakis otthon legyen szabad a gyermeknek játszani, hol könnyen szemmel tarthatják s még azt is megtudhatjuk, hogy kivel minő játékot szeret legjobban játszani.

4. Igen fontos tényezője még a sikeres tanulásnak az is, hogy a szülők minél gyakrabban érintkezésbe lépjenek a gyermek tanáraival, de nem levélben, mint azt sokan szokták, mert a levelezés unalmas és célra nem vezető, hanem személyesen valamely alkalmas időben. Egy tanár keze alá rendszeren nagyon sokféle nevelésű gyermek jár, s nagyon sok időbe kerül, míg mindegyiknek az egyéniségével külön-külön megismerkedik; a szülőkezen csak könnyitene, ha személyesen keresik fel az illető tanárt s gyermekük után tudakozódnak.

Sok szülőnek ez derogál, mit, ők még a tanárhoz elmenjenek? Olyan nincs! Igy gondolkoznak sokan, és elég helytelenül,

—••• Kis testgyakorlás. —•••

mert hiszen a szülőnek több az érdekeltsége saját gyermekénél mint bármelyik tanárnak. A tanár elvégre csak addig érdeklődik növendéke iránt, a mennyire hivatása parancsolja, azontul a felelőség egyedül a szülőket terheli.

Sok helyen az osztályok tulságosan népesek, van 65—70 gyermek is egy osztályban. Ilyen helyen aztán heti két órai tanítás mellett (néhány tárgyból csak két óra van hetenkint) magyarázni is, kikérdezni is csak nagy küzdelemmel lehet valamieske eredményt elérni. A hol ilyen tulzsufoltság van, ott egy időszakban legfőleg egyszerű felelhet egy gyermek egy tárgyból, s ha azon egy alkalomból rosszul felelt, már elégtelen jegyet kénytelen neki a tanár adni, ha bármilyen szorgalmasan tanul is ezután.

Tudok rá esetet, hogy egyik tanártársam egy izben egy szülőnek azt üzenté valamelyik növendék által, hogy fia nagyon hanyag, egyszer sem felelt még kielégítően, s mert népes az osztály, nem lehet mindig azzal az egy gyermekkel foglalkozni, nézzenek kissé jobban utána.

A tisztés szülők (intelligens család) a helyett, hogy a tanár szíves jóindulatu figyelmét megköszönték volna, azt üzenték vissza, hogy az ő fiuk nagyon is szorgalmasan tanul otthon, hanem tes-

sék a tanár urnak ezután kissé több figyelmet fordítani az ő gyermekökre, s kérdezze ki gyakrabban.

Ez nem eljárás, ez nem elismerés, hanem hátlátlanság! Igy ezélt aligha ér a gyermeke sorsát szívén viselő szülő. Be kell látnia, hogy midőn a tanár hazáuzen, tulajdonkép csak szivességet tesz, mert hiszen ez nem kötelessége; ha a gyermek többszöri figyelmeztetésre sem tanul, egyszerűen megbuktatja s azzal vége.

Sohasem szabad a szülőnek csak az értesítővel megelégednie és beérni, mert az az értesítő vagy bizonyítvány csak a rideg valóról tesz tanuságot anélkül, hogy az azt előidéző mellék-körülményeket is feltárná.

Az 5. és 6. pont alattiak lényege abban áll, hogy minden egyes esetben, midőn azt tapasztaljuk, hogy a gyermek nem ugy végzi a dolgát, mint azt neki elrendeltük, mindannyiszor mérjük ki reá a megérdemlett büntetést és sohase engedjük el. A büntetések alkalmazásánál kellő óvatossággal kell eljárunk, nehogy az hatását veszítse, megszokottá válják. Némely gyermeknél a szóbeli megintés többet használ, mint másnál a bot. A meddig csak kerülhető, mellőzzük a botbüntetés alkalmazását.

A hatásosabb büntetések nagyjában a következők:

1. Egy-két órára megvonjuk a játéktól.
2. Nem ül a többivel egy asztal mellé ebéd alkalmából.
3. Uzsonnát nem kap.
4. Nem adunk neki kedvencz ételéből.
5. Barátait eltiltjuk házunktól, udvaron kívül sohase engedjük.
6. Magányos szobába bezárjuk, először rövid, később hosszabb időre.
7. Keményen megdorgáljuk.
8. Ha az említettek sem használnak, akkor a bot argumentumhoz nyulunk.

Van még a felsoroltakon kívül nagyon sokféle fegyelmezési mód, de azokat jórészt az alkalom válogatja meg. Felhevült állapotban sohse büntessünk, hanem várjuk meg, míg elébb lecsillapodunk.

De valamint a büntetéseket igyekszünk pontosan kiróni, ugy arra is legyen gondunk, hogy a gyermek érdemeit se szorítsuk háttérbe, hanem ellenkezőleg, keressünk mindig magunknak alkalmat, hogy haladását felfedezve, szóval és tettel is kifejezhessük elismerésünket.

A jutalmazásoknál is tartjuk a fokozatosságot. Ha pl. valamelyik gyermek az el. isk. II. osztályából jó bizonyítványt hoz haza s ekkor megjutalmazásául arany-órát adunk neki, ez egy cseppet sem nevezhető fokozatosságnak, mert ha most ilyen értékes tárgyat kap, mit kell akkor neki később kapnia?

A jutalmazás és ajándékozás épen ugy megkivánja a fokozatosság betartását, mint a büntetés s ez pedig csak akkor lehet sikeres, ha mindenkor, mindenben szigoruan következetesek vagyunk. Határozott elvünk legyen, hogy a mit egyszer büntetésre méltónak találunk, azt máskor is büntessük, mert nincsen annál nevelésesebb, mikor ma egy csekély hiba elkövetéseért jól elverjük a gyermeket, mert rossz kedvünk van, s holnap talán, mert derültebb a kedélyhangulatunk, ugyanazon hiba elkövetéseért még csak nem is szólunk, ez egyszóval következetlenség s ettől lehetőleg tartózkodnunk kell.

Ime, kifejtettem röviden jelen cikkem keretében azon módokat, melyeknek figyelembevételével elérhető lesz az, hogy a tehetséges, de hanyag tanuló több szorgalmat és tanulás iránti szeretetet fejtsen ki. Ez nem ördögi mesterség, ehhez nem is kell valami nagy szakképzettség, csupán csak egy kis jóakarát és ügybuzgóság.

Minden rendű és rangu szülő érdekében valónak tarthatná, hogy e szerint járjon el, akkor az iskolák tanulmányi statisztikája is sokkal jobb képet tárna elénk.

ELZA.

(Regény egy kötetben.)

(17. folyt.)

Írta: Horváthné Ferenczy Ida.

XIV.

Elza a lefolyt három év alatt alig változott. Ha az embert hosszasan vagy önfeledt pillanataiban figyeljük meg, mégis találunk rajta egy olyan vonást, a mit az imádott, irigyelt grófné arczán épen nem keresnénk.

Valami rejtett szomorúság, borus árny vonul át néha-néha szép vonásain, de csak ritkán, és akkor is azonnal elrejtőzik ismét a büszkeség és jókedv álarca alá.

Vajjon lehet-e bánata, szomorúsága az ilyen irigyelt lénynek, a kit a sors annyi szerencsével halmozott el?

Szépség, szerelem, rang, gazdagság, minden birtokában van, vajjon vágyik-e még valamire?

Törhetnök a fejünk e probléma megoldásán eléggé, de ne tegyünk hiába kísérleteket, hiszen mi ama kiváltságosok közé tartozunk, a kiknek meg van engedve betekinteni a szép grófné kedélyvilágába és ha talányszerű érzelmeit megérteni akarjuk, keressük őt fel fővárosi fényes otthonában, hova nővére esküvője után hazatért.

A város egyik legélénkebb utcájában, gyönyörű palota egy fényes lakosztályában találjuk őt. Izléses, hófehér pongyola fődte szoborszerű termetét. Fejét kezére hajtva ül asztalánál s gondolataiban látszik elmerülve lenni, de hogy azok nem valami vidámak, mutatja az a talakodó köncsepp, mi pilláján rezgett.

— Vajjon odajutottam volna már rövid pár év alatt, hogy be kell látnom: milyen igaza volt Gézának, midőn a magasabb körök tartós boldogságát késégbevonta? Nem és ezerszer nem! Félre, borus gondolatok, kinzó kételyek! Hugó még most is úgy szeret engem, mint ezelőtt három évvel. Az igaz, hogy fáj nekem vonakodása, midőn arra kértem, hogy kísérjen el nővérem esküvőjére, de hát igazán roppant igénybeveszik minden oldalról. Most is milyen futólag üdvözölt megérkezésemkor, csókjai mintha nem is szívből jöttek volna?... Én Istenem! de hát a mézesetek nem tarthatnak örökké! Csak nem szentelhet nekem mindig annyi időt, mint házasságunk kezdetén. Igazán önző vagyok; de csak az Anna és Géza kezdődő boldogsága vezetett ilyen téves érzel-

mekre. Vajjon Géza is így megváltozik-e egy pár év múlva?

— Aligha! az ő szerelmük nemesebb eredetű Hugót a szenvedély, engem a nagyravágyás vezetett ez egyesülés felé; őket a megérlelt, tiszta szívből fakadó szerelem kötötte össze. Az ilyen érzelmek csak fokozódik a házasság prózájában, az ilyenek költői zománczát érintetlenül hagyja az idő; meg hát az egyszerű polgárember nincs kitéve a nagyvilág esábjának. Itt a fényben, örökös csillogásban, mulatságban mintegy kimerül a szív, elveszti fogékonyságát a jó, a nemes iránt, s az illemparancsolta tettetés hatása alatt meggyöngül a jellem.

— De hát én vagyok-e az, ki így gondolkozik? Én, a nagyravágyó Elza; ki minden habozás nélkül fordultam el egy ilyen most magasztalt egyszerűbb élet boldogságától egy bizonytalan reményért?! Én, ki valaha megvetéssel gondoltam a szegényebb sorsra és szívem minden vágyával a magas rang után

◆ Erdélyi népviselet. ◆

áhitottam? Ime, most elértem vágyaim netovábbját, gazdag, előkelő vagyok, s csak szeretet után vágyódnám, én, ki eldobtam magamtól e javaknak reményéért a leghübb szívet? Lehetetlen, hogy ennyire megváltoztam volna! Milyen ostobaság is tőlem, hogy ilyen meddő töprengéssel töltöm az időt, midőn már öltözködnöm kellene. Mit mondana Hugó, ha meglátna ilyen elégedetlen hangulatban, mikor semmi okom nincs reá? Ma este lesz Hertendy bárónő bálja, okosabb lesz a toalett gondjainak szentelni üres időmet. Ott lesz Irén grófnő is, a mint tudom; s nem volna reám nézve kellemes, ha az ő szépsége férjem szemében előnyt nyerne az enyém fölött.

E szavakkal szakítá félbe Elza monológját. Csengetett komornájának, s öltözködéshez látott. Aztán esteli ruháját szemlélte meg, mit a szabó épen hazaküldött és komornáját kellő utasítással látva el, az ebédőbe ment, hol férje már várt reá.

Hugó gróf az eltűnt három év alatt szinte keveset változott. Hogy a szenvedély heve, mit Elza iránt érzett, már hűlni kezdett szívében, azon ő leg-

kevésbé sem csudálkozott, hiszen alig van férj ismerősei között, ki három hosszú évig is változatlan rabja tudna lenni neje bájainak.

Az igaz, hogy Elza még mindig ingerlően szép, szépsége elismert dolog társaságuk köreiben, de ha az ember állandóan, hosszabb ideig bír valami kincsessel, meg sem tudja becsülni annak értékét kellőleg. Csak az a nagy hibája ne volna Elzának, hogy olyan pórias nézeteket táplál, no de azon nem is lehet csodálkozni, eredetét tekintve. Még most is megkivánná, hogy mint szegénysorsu emberek, a kiknek egyéb élvezet nem is kínálkozik, folyvást őrizzem a házi tűzhelyet, nélküle sehova se menjek, de ebből a hibájából ki is kell gyógyitanom. A sok mindentől sok, még a mézeshetekből is.

Igy gondolkozott gyakorta az ifju gróf és ebből láthatjuk, hogy Elzának csakugyan igaza volt, midőn ismerve a gróf változó természetét, aggódott a jövőn; és félt férje szerelmének hanyatlásától.

Elza beléptével a gróf udvariasan esókölt kezét nejeének.

— Hogy mulattál nővéred esküvőjén, édes Elza? — kérde mosolyogva.

— Köszönöm, Hugó, nagyon jól, csak a te jelenléted hiányzott nekem. Hát te érezted-e hiányomat édesem?

— Bizonyára éreztem, de daczára annak, meg kell szoknunk az élet örömeit egymás nélkül is élvezni már, mert ha folyvást egymást őrizzük, előbb-utóbb neveltség tárgyává válunk; a mi rovásunkra faragnak majd élvezeket a társaságban.

— Én nem hiszem Hugó, hogy a házastársak egymás iránti szeretete neveltséges volna mások előtt, — viszonzá Elza elborult homlokkal — és még ha találkozónék is olyan rosszakaratu, cinikus ember, ki az ilyen nemes érzelmet is guny tárgyává teszi, még az sem ok arra, hogy egymást elhanyagoljuk.

— Hiszen arról szó sincs, Elza — felelé a gróf — az én figyelmem, gyöngédségem központja ezután is mindig te maradsz. Csak ez érzélgős jelenetektől és attól óvakodjunk, hogy a mások elhanyagoltatása árán keressük egymás társaságát. Te okos nő vagy édesem, be kell látnod, hogy férfias kedvteléseimről lemondani a kedvedért, oly színben tüntetne fel engem, mintha papueskormány igája alatt görnyednék, és ezt nem akarom.

Elza hallgatott; érezte, hogy szavára férje nem nagy súlyt fektet, csak olaj lenne a tüzre, ha ezt a témát tovább folytatná.

— Hol töltöd a mai délutánt, Hugó? — kérde leküzdve felindulását. — Nem tartasz velem? Az új képtárt óhajtanám megnézni.

— Sajnálom, most már eligérkeztem a klubba, estére azonban visszatérek és elkísérlek Herendyékhez.

Igy Elza megint maga maradt otthon; mint az utóbbi időben már annyiszor, nem volt kedve férje nélkül menni sehová.

(Folytatása következik.)

APRÓSÁGOK.

Anyá: Fiam, nálunk a töltött káposztának a burkolatát is megszokták enni!

Fia (színész): De kérlek mama, hát a ló megeszi az abrakos tarisznyát?

Női hiúság.

Leány (udvarlójához): Ugy-e én nagyon hasonlítok a mamához?

Mama: Ugyan ne légy oly — hui!

Kellemes gratuláció.

— Kedves Irma testvér, tudatom veled, hogy Máté Irma menyasszonyom!

— Irma testvér: „Szegény leány!”

*

Hires találmány.

— Egyik barátom óvszert talált ki a penész ellen. Hirdette, hogy nincs többé penészes befőtt, mert az ő szere nem enged, hogy megpenészedjék; de óh fátum. — oly kevés megrendelést kapott, hogy a nagy tömegben elkészített *hathatós szer* a nyakára *penészedett*. B. J.

*

A. Mikor fényképeztetni le magát?

B. Én — magamat fényképeztetni? Soha többé életben! Egyszer levéttetem magam egy ilyen emberrel, de tudja ha látná azt a képet — valóságos majompofa.

*

A bécsi főpostán nem régiben egy posztatiszti állás jött üresedésbe. A pályázók között volt egy, ki angolul is tudott ennek kérvénye a következő hátrattal érkezett vissza:

— Minthogy ön az angol nyelvet tökéletesen bírja, a pénzkezeléssel is járó postahivatalra nem alkalmazható.

*

A mult közgyűlésen nagy feltűnést keltet X. képviselő esete, a ki mint jogász a tanács felelősségét kimondandónak vélte; mint ember azonban a tanácsot felmentendőnek tartotta, s mint képviselő helyesebbnek látta nem szavazni.

*

Csak a kaczer nőnek a férje lehet féltékeny, mert okot a féltékenységre csak az ilyen szolgálthat; viszont csak a csapodár férfit féltethi a nő, mert szenteség az egyik s férfias odaadás a másik részen sohasem eredményezhet mást kölcsönös bizalomnál.

A HET TÜKRE.

— Csevegés. —

Megjött, itt van az András napja, sőt már el is mult. Hát kérem szeretettel kedves olvasónőmet, mondják meg, kiről álmodtak az napon? Mert a magyar köznép azt tartja, hogy az a leány, aki megbőjtöli szent András napját, az azon az éjszakán arról a legényről fog álmodni, a ki férje lesz.

Sugják meg könyörgöm, hogy ki bőjtölte meg ezt a napot és hogy kiről álmodott, mert én remítő módon kíváncsi vagyok.

Van ennek a babonának egy más formája is, ez már sokkal elfogadhatóbb. A Duna és Dráva sarkában például a leány szigoruan megbőjtöli szent András napját és éjfélkor ha holdvilág van, minden nélkül; ha nincs, akkor egy lámpással kimegy a falu határán átfolyó víz partjára, és pontban éjfélkor, belenéz a vízbe; a kinek az arczát a sajátja mellett látja a víz tükréből, az leszen élete párja.

Es megtörténik az a csoda, hogy a leány csakugyan egy férfiarczot lát a magáé mellett a vízben!

Minden leánynak van ugyanis egy kiszemeltje, a ki jó szemmel is néz a leányra. Ez a legény pedig tudja, hogy a leány éjjel kimegy a folyóhoz, hát jóelőre elbuvik egy fűzfá odvas törzse mögé. Mikor aztán meglátja a leányt, óvatosan mögéje kerül s ennek válla fölött ő is belenéz a vízbe. Ez a processus, mivelhogy a falu minden eladó hajadon leánya künn van a folyóparton, vén asszonyok meg elkísérik őket, hat az egész falu nem annyira szine, mint nyelve előtt. folyik le, hát fölér akár az elkendőzéssel, akár az elgyűrűzéssel.

Azok, a kik meg akarják tudni, hogy milyen ember lesz a jövődöbelijök, azok szent András napján reggel álljanak ki a kapuba s az első arra haladó férfiúhoz intézzenek valami kérdést; a milyen feleletet ad, olyan lesz, ha gorombán felel: goromba, ha szépen felel: kedves ember lesz.

No kedves olvasónőim, bemutattam önöknek leendő férjök arczát és jellemét is, láthatják, hogy nem árulok zsákban macskát. Most még csak azt kérem, hogy minél hamarabb menjenek férjhez, hogy miért? Mert a joghallgató urak ezt így akarják.

* * *

A budapesti m. kir. tudományegyetem jogi fakultásán van kétezeröttszáz és még néhány hallgató! És ez a szám évről-évre szaporodik, úgy hogy egy évben átlag egy ötödésze abszolvál! Édes Jézuskám, mi lesz belőlünk, ha ez mind ügyvéd lesz?

No nem kell annyira félni, több mint egyharmada ennek elkallódik — mert nem győzik a pénzt a tanuláshoz!

Szegény ember, ha csak egy kicsit tehetséges a fia — nem adja mesteremberhez, nem gondolja meg, hogy hiszen a mesterembernek is csak a tehetségesebbje boldogul — nem, ő nagyobbra született, taníttatja addig, míg az erszénye kiürül, s akkor ott áll az embernői gyerek bevégezetlen tanulmányával. állást nem kap — és csak a proletár-osztály tagjainak számát szaporítja! Bizony, bizony ez szomorú, s ezen akarnak oly módon segíteni, hogy a szegény sorsu egyetemi hallgatóknak munkát, pénzt adjanak tanulmányaik bevégezésére. Nagyon sok Magyarországon a női tisztviselő, így okoskodnak azok, akik segíteni akarnak, adjuk ezeknek helyét a férfiaknak.

Hát igaz, hogy némileg segítene ez az operáció a férfiak baján, de teljesen elmeteszené a nők legnagyobb részének megélhetését! Az a nő, aki a hivatalban igaz nagyon ocsón dolgozik, nagyon rá van utalva arra a pár forintra, amit ily módon keres! Ne vegyük el a gyengébb szájától a falatot, hogy az erősebbnek nyújtsuk!

A nőnek az a hivatása, hogy férjhez menjen, nem az, hogy irodában dolgozzék!

Helyes, csak tessék férjet teremteni. Magyarországon van 49% férfi és 51% nő ez, ha Budapestet vesszük 600,000 lakóval, 294,000 férfi és 306,000 nő, hát az a 12,000 nő, akie szerint férjhez nem mehet, mit csináljon?

Onnan jutott eszembe, hogy a mult héten egész hírlapi polemia keletkezett a női tisztviselők ügyében (vagy a hogy őket nevezték: rabléányok ügyében) úgy pro, mint kontra.

* * *

Amit most fogok elmondani, az ugyan a színház rovatba való volna, de már én csak ide fűzöm, hogy a vigszínházban bemutatatták a „Valéri nász“ című drámát, melynek meseje ugyan olyan, hogy aligha ér jubileumot.

De hogy is lehetne igazi mélyreható, drámai hatást egy olyan darab, a melynek legnevezetesebb mozzanatai a véletlenre és külső hatáshajhászásra alapítvák? Egy bojár földbirtokos halála korbácsolt egy cigányasszonyt, mert az ellentállt szerelmének. A halálra vert asszony leányát: Szandát, övtizedekkel később éppen ez a földbirtokos nőül veszi. A leány mást szeret ugyan: egy fiatal ügyvédet, de azért nőül megy a földbirtokoshoz, mert a gazdagság vonzza. A nászéjszakán Szanda apja bemászik az ablakon és elmondja az arának anyja történetét. Miért nem mondja ezt előbb? Miért nem akadályozza meg a házasságot e leleplezéssel? Erre mind nincs felelet. Szanda, a cigányleány, véletlenül egy üveges mérget kap egy pupos államügyésztől, a ki szerelmes belé. Meg akarja mérgezni magát, de a mérget véletlenül a vőlegénye iszja meg és meghal. Az államügyész tudja ezt, de letartóztatja Szandát, mert az visszautasítja a szerelmét. A cigányleány törvényszék elé kerül és védője az az ügyvéd, a kibe szerelmes. A tárgyalás alatt kiderül, hogy Szanda a mérget az államügyésztől kapta s már-már a pupos és förtelmes ügyész ellen fordul a hangulat, a mikor a bojár parasztnak betörnek a tárgyaló terembe, hogy megöljék a védőügyvédet, a ki egy pörüket elvesztette. De a paraszt, a ki ezéba veszi az ügyvédet, véletlenül Szanda szívét találja, a ki meghal és ezzel vége a darabnak.

Kürtös.

KÉPEINKHEZ.

Dr. Hugonnay Vilma grófnő, Magyarország első orvosnője. A mult számunkban bemutatattuk a világ összes nőügyvédjeit, a mai számunkban azt az uttörő nőt mutatjuk be, ki Magyarországon elsőnek lépett a bonczoló asztal mellé és ily módon mutatta meg, hogy a nő nemcsak a konyhában állhatja meg a helyét. Magyarországon a nőknek még csak az orvosi, a gyógyszerészi és tanárnői pálya van nyitva, de ez csak az első lépés; hisszük, mert a jelek arra mutatnak, hogy ép úgy, mint más országokban, nálunk is minden tudományos pálya tárva leszen a nők előtt.

A hárem gyöngye. A keleti nő nem felesége férjének, hanem játékszere, mely egy csinos játékdobozban a háremben van elhelyezve. Háremnek a törökök a nők lakosztályát értik; majdnem ugyanazt jelenti, a mit mi boudoirnak mondunk. A török minden durvább munkát rabszolganőkkel végeztet, feleségeit csak henyélni engedi, legfeljebb ha zenéltet velük, vagy himeztet, ebben azonban a török feleség aztán tökéletes is.

Hivatlan vendég. Az álmoság megbünteti önmagát! Milyen jó tejeeskét készített a kis háziasszony kedvenceinek, az apró kis kutyáknak, hanem persze az álmoszuszékok jobbnak találták még lustalkodni, mint reggelizni, azért jött oda a hivatlan vendég, a „kormos“ ezicza és kikanalazta a nyelvvel mind a tejeeskét. Ugy kell az álmoszuszékoknak!

Őszi táj. Most, mikor a hó csak még imitt-amott hinti be a tájat ezüst pelyheivel kétszeresen szomorúan szól a juhnyáj kolompja, sehol sem talál mást, csak déresipte füvet, s ha kibukkan is a napsugár, nagyon-nagyon halvány már a fénye. A víztócsákra ráarakodik a jégkéreg, csak olyan vékony, mint a selyempapír, de csak egy pár hideg éjszaka kell és erős bilincs leszen belőle, akkor aztán vége van az utolsó nyári emlékeknek is, a patak csobogásának is.

Himlőoltás Páris utcáin. Abban a városóriás-van, melynek a lakói millió és milliónyi számban vannak, nehéz lenne olyan intézetet állítani fel, hol a gyermekek egyik legnagyobb ellensége, a himlő ellen beolthatnák őket, hát oly módon segítenek, hogy az orvosok és a kikészített birka az utcára mennek és oda hozzák a kis gyermekeket. Itt oltják be őket a himlő ellen. Ez az oltás a legnagyobb áldás, mert míg egyrészt az emberi szervezeten megvédi ez alattomos betegség ellen, s így egyes ember nyomorát esökkenti, utját állja másrészt egy oly járványos betegség elterjedésének, mely már eddig is milliónyi számban szedte áldozatait, s így közegészség szempontjából is rendkívül fontos.

Kis testgyakorlás. Mikor a fiukban már nem fér meg a vitézség, mikor nyugtalan vérük már tüzei őket, akkor rendszeren vagy birkóznak vagy játszanak és pedig testgyakorló játékokat. Ezek közt a játékok között legjobban el van terjedve a bakugrás. Az első meghajol és a második nekirugaszkodva kezét ennek hátára teszi és úgy ugorja át a bakkott, megfelelő távolságban aztán ő áll bakot a többieknek. Igen mulatságos és egészséges játék.

Erdélyi népviselet. Abból a régi időből mutatjuk be olvasóinknak a népviseletet, mikor az erdélyi magyar gazda még bivalyonta szekéren ment az országos vásárokra, a felesége meg a szekér mellett lovagolt. Nem hagyták odahaza bizony csak a tehetetlen öregeket házörzönnek. No majd vigyáz a jóisten a a házra! És csak nagy ritkán, ha ebbeli bizodalmban megcsalhatkoztak. Amióta azonban Erdély havasai között is égfelé gömbölyödik a gőzmasina füstje az erdélyi vásárok is sokat, nagyon sokat vesztek jelentőségükből.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Finom vaj készítése. A felforralt édes tejnek föléből — a mit sokan nem szeretnek, — finom vaját lehet készíteni következőleg: Leszedjük a felforralt és már jól meghült tejnek föléjét és a mit többszörös szedés által összegyűjtöttünk, egy mély tálba tesszük és folyton keverjük, míg szépen kiválik a vaj, a mi nagyon hamar megtörténik, jól kimossuk és kanál segítségével megcsapdossuk, hogy a víz jól kifolyjon és szép rózsaszínű formálunk belőle.

K. Amália.

S Z I N H Á Z.

A kuktakisasszony.

(A népszínház újdonsága. Irta: Márkus József, zenéjét szerzelte Szabados Béla.)

Az első felvonás Krisztoforó tenoristából lett szakácsművész konyhájában játszódik le, a mely szinte hemzseg a sok csinos kuktakisasszonytól. A legcsinosabb pedig csak talmi-kuktakisasszony, mert valóságos comtesse, a ki Krisztoforónál főzni tanul. A konyhában elmeséli, hogy az első sikerült krémjét fel akarta vinni a harmadik emeletre a mester feleségéhez, de — már az első emeleten összeütközött véletlenül egy csinos ifjával, a ki hamarosan csókot czuppantott az ajkára, mire a kis grófnő földhöz vágta a krémet. Az az ismeretlen, de szerencsés ifju pedig Arzen gróf, a ki igazi kuktaleánynak gondolja a kicsikét

s ép ezért beáll főkuktának, vagyis alszakácsnak. Ebből azután mulatságos jelenetek fejlődnek ki, mert a gróf valamikor kedvese volt Krisztoforó feleségének s az asszony azt hiszi, hogy ő érte állt be a konyhába a gróf, a kinek ép ezért a kéménylyukba kell bujnia, a honnan kormosan, mint egy kéményseprő kerül elő s menekül. A grófkisasszonyra kint vár a fogatán a nevelőnő s a gróf kiugraszítja onnan a vén kisasszonyt s elhajt a klubba.

Itt játszódik le a második felvonás. A bekormozott gróf ide jön átöltözni s ide jön utána — a kéményseprőt keresni — a kis gróflány és a vén nevelőnő is. De az angol miss patagoniai őrnagynak öltözik s a kisasszony bácsijának adta ki magát. Megjelenik itt a féltékeny Krisztoforó is, sejtve, hogy a kukta kéményseprő a felesége kedvese, megjelenik a fiatal asszony is, elbucuszni (vagy talán újra feleleveníteni a viszonyt), s ebből újabb bonyodalom támad. A gróf ugyanis szerencsésen szerelmet vall a kuktakisasszonynak, de szerencsétlenségére ép ekkor lép be a szerelmes kuktakisasszony is s a féltékeny férj is, a mikor Krisztoforóné bucsucskót ad a grófnak.

A harmadik felvonás azzal kezdődik, hogy Arzén gróf bemászik az ablakon a grófkisasszony szobájába s ott egy kis könnyörgés, meg egy bonyodalmas mese után bocsánatot nyer a duzzogó kisasszonytól. Ennek a felvonásnak is vannak mulatságos jelenetei. Itt is megjelenik ugyanis újra a féltékeny szakács és a felesége is. Végül természetesen minden jóra fordul.

Mindahárom felvonást bőven ellátta zenével Szabados Béla. Sok szép és fülbemászó énekszám van különösen az első és második felvonásban s egyik-másik előreláthatólag közkeletű lesz rövid idő alatt. A darab zajos sikert aratott; a közönség úgy viselkedett, mintha a darab előforduló hiányait észre sem akarná venni. A szereplők jókedvvel s sok ambícióval játszottak. E.

A mama szeme.

Egy jóízű kis apróságot mutattak be mult héten a Magyar Színházban. A "mama szeme" egyfolyónásos vígjáték, német szerzőtől: Rosen Gyulától. Egy különös, érdekes és kedves karakter van benne: ezért íródott az egész apróság. Egy professzor, a ki merőben más, mint egy századvégi halandó. Féltség és szögletes, mindig csak a tudománynak élt s midőn most házassodni készül, roppant furesán viselkedik. A mama, a ki özvegy és nagyon kedveli a komoly férfit, földicsérte neki a esitri lányát: ő tehát kész elvenni a kis fruskát, a ki még egész gyerek. Azonban az eljegyzés előtt komoly összeütközések támadnak a professzorral. A nagypapa hozományt akar adni az unokájának: a tanár ur nem akarja elfogadni a hozományt. Nincs rá semmi szüksége s visszautasítja hajthatatlanul. A nagymama megkérdi, volt-e már kalandja a multban, mert jó, ha a férfiak kitombolják magokat, mielőtt beveznek a házasság csöndes révébe. A professzor ur rezignáltan bevallja, hogy neki bizony egy csöp kis kalandja sem volt, a min az öreg asszonyság egészen elszomorodik. Majd, hogy a leendő anyósával is össze nem vész a professzor, azért, mert ő mindenáron azt akarja, hogy az anyósa hozzá költözzék, a mitől az asszony óvakodik, mert nem jó az anyós a háznál. A tanár ur bánatos arcot vág: mit is fog ő tenni a jó anyós nélkül. Ez mind igen kedves és mulatságos jelenetekben történik. A dolog vége az, hogy a pajkos kis leány észreveszi, hogy ő inkább a kadét unokabátyját szereti, mint a professzort s hogy ez jobban vonzódik a mamához, mint ő hozzá. S hozzáadja az anyját a neki szánt völegényhez.

VEGYESEK.

A jövő hét nevezetesebb évfordulói:

Decz.	6	Jefferson Davis, a szöv. am. déli áll. eln. † 1889.
"	7	Ney, francia tábornagy agyonlövetele 1815.
"	8	Csiky Gergely drámaíró szül. 1842.
"	9	Bem József 1848-iki hadvezér † 1856.
"	10	Toldi Ferencz † 1875.
"	11	XII. Károly svéd király meggyilkoltatása 1718.
"	12	Zsigmond kir. a magy. sárkányr. alapítója 1408.

A király konyhája. Talán nem lesz érdektelen, ha elmondunk egyetmást királyunk konyhájáról és életmódjáról. A király mindenben az egyszerűség barátja. Meglátászik ez az udvari konyhán is, mely — eltekintve ünnepeles és rendkívüli alkalmaktól — épen olyan ételeket szolgáltat a király asztalára, mint akármely jómódu polgárcsalád konyhája — csak épen mindent a legfinomabban elkészítve. Érdekes, hogy míg a gazdagok, a mágnások asztalára bizonyos nagyvás kedvéért rendszeren franciaországi vagy olaszországi gyümölcs kerül, az udvari konyhának csakis akkor szabad gyümölcsöt külföldről hozatni, mikor megfelelő odahaza vásárolni már nem lehet. Áll ez a zöldségekre is. A pinczékben az összes belföldi borfajok képviselve vannak, eltekintve attól, hogy a legfinomabb rajnai, spanyol és olasz borok meg pezsgők is kellő mennyiségben találhatók.

Leghívebb képet kapunk az udvari konyháról, ha megnézzük, mi kerül naponta a királyi asztalra. Királyunk a rendsze-

retet és pontosság mintaképe lévén, naponta öt órakor kel. Nemsokára fel is szolgálják a reggelit, egy csésze kávé és valami husneműt. Pontban tízenkét órakor a király villásreggelihez ül, mely levestől és peccenyéből áll. A diner délután három órakor van és rendszeren hat fogás: leves, hal, két sült, tészta és dessert. Sörön kívül minden fogáshoz más és másféle bort adnak fel, végül pedig likőr következik. Ezeket mind felszolgálják ugyan, de királyunk mindig csak ugyanabból a borfajból iszik. Sört egy korsóval fogyaszt el, még pedig sötét münchenit. A diner-vel aztán be is fejezi ő felsége étkezését. Nem eszik és nem iszik többet, még akkor sem, ha színházba megy. Kilenczkor már mindig ágyban van.

Ez az életrendje télen. Nyáron azonban igen gyakran elmarad a villásreggeli és e helyett lefekvés előtt eszik ő felsége egy kis aludtejet, vagy savót, barna kenyérral. Amolyan igazi vacsorát nem ismer a király. Bőjtös napokban némiképen megváltozik a szokott rend, mert ilyenkor a király többedmagával étkezik. A bőjtöket rendkívül szigorúan megtartja és még a nagybőjt alatt sem eszik húst. Hal és tojásételek kerülnek asztalára. A hal mellé rendszeren vajashurgonyát szolgáltatnak.

A mi a süteményeket illeti, a császármorzstól kezdve a konyhaművészet minden remeke asztalra kerül. Mondanunk sem kell azonban, hogy ez csak a rendes alkalmakkor van így. Mert a nagy udvari ebédeken maga igazában remekel a konyha és arról a fejedelmi bőségéről, amely ilyenkor megnyilatkozik, legtöbbször beszélhetnek, akik résztvettek ilyeneken. Mikor aztán fejedelmi vendégei vannak a királynak, a konyha egyszerűen azt az utasítást kapja, hogy a vendégek kedve és izlése szerint állítsa össze az étkek rendjét.

Téli tizparancsolat. Egy angol lap a téli hónapokra a következő tanácsokat adja:

Ne menj ki reggel üres gyomorral.
Sohse tedd ki magad a hideg levegőnek meleg ital ivása után.
Ne menj ki, míg hátadat és melledet jól be nem takartad.
Ne végy lélekzetet szájadon, hanem inkább orrodon keresztül, hogy a levegő megmelegedjék, mire tüdődbe jut.
Ne támaszkodjál hátaddal falak- és kályhákhoz, legyenek bár azok hidegek vagy melegek.
Vonaton ne ülj az ablak mellett s testgyakorlat után ne menj sétakocsizni nyitott kocsiban.
Hideg télen ne maradj mozdulatlan, főként ne a jégen vagy a havon.
Ne beszélj, kivéve, ha okvetlenül beszélned kell, mert a hallgatás higiénikus szempontból is arany és — megőrizi a hangot.
Ne mulasd el időnkint megfürdeni, mert ha a bőrt nem tartjuk frissen, a hideg a pórusokat összehuzza s kongeszciók, vagy tüdőbetegségek könnyebben támadhatnak meg.
Ne feküdj le hideg vagy nedves lábakkal, ha jól akarsz aludni.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Vöröskövy: Fordítás. Bárki lefordíthatta, vagy lefordíthatja. — **B. K.** Sikerült az egyik, de „az első csalódás” már kevésbbé — **A kis göndör haju örkényi.** Titkos írással papírra vetett soroknak nem adhatunk helyt az előfizetők postájában. — **B. B.** Jó, besoroztuk. — **Bucsu.** Nem sikerült vers. — **H. A.** Ezek is nyomdába kerülnek, de csak ha a sor rajuk kerül, hogy mikor, bizony időpontot nem határozhatunk meg. — **Sz. K.** Eléggé humoros, de a bevezető rész nagyon sokat ront a határból, ezt a részt törölni fogjuk. — **B. K. B.** Sorát ejtjük majd. — **W. H.** A sakkalány jó. — **Sz. J.** Kéziratot nem adunk vissza. — **K. Zs.** Teljesen igaza van, néha két-három hét előtt is. Ezért nem tudják sokan elképzelni, hogy küldhettek ők elkésve valamit, ha öt nappal előbb küldték. Ez nem késett el. Hasznát fogjuk venni. — **Gondolkozó.** Ön egy problémát akar velünk megfajtetni: szeret egy leányt, és viszont szeretetik, de a kedgy anyagi viszonyai nem engedik meg, hogy a leányt elvegye, szíve pedig nem engedi, hogy a leányt elhagyja. Ön is szegény, a leány is az. Mit tegyen? Erre egy nagyon találó emlékvesssel felelünk: a szerelem mindent pótol. Ha ön is, a leányka is elég erőt éreznek magukban, hogy végig küzdjék az életet, vegye el, az ilyen házasságok a legboldogabbak. De jól vizsgálják meg szívüket, mert ha csak egy parányira is ingadozik is energiájuk, az oly házasságok a legboldogtalanabbak. — **Cupidus.** Téved az nem Cupidus, hanem, Cupido. — **Kiváncsi.** A térdszallagrend Angliában a legnagyobb kitüntetések közé tartozik. — **Genealog.** Eszterházy család (Galanthai herceg és gróf) eredetire nézve az Illésházyakkal együtt a Salamon-nemzetség közös sarja. Családfájuk a XII-ik századig nyulik vissza. Semmi rokonságot nem tartanak a francia ággal. — Kéziratot nem adunk vissza, álnévű vagy névtelen leveleket nem veszünk figyelembe, bélyegtelen levelet nem veszünk át.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.

Neumayer Ede könyvnyomdájából Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.